

CK.0000065461

TS. NGUYỄN TẤT ĐẠT (Nguyễn Chí Du)

CHẾ ĐỘ TỔNG THỐNG HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ VÀ SỰ HÌNH THÀNH NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN MỸ

(Sách tham khảo)

UYÊN
LIỆU

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

**CHẾ ĐỘ TỔNG THỐNG
HỢP CHÚNG QUỐC HOA KỲ
VÀ SỰ HÌNH THÀNH
NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN MỸ**

Mã số: $\frac{32(N)(711)}{CTQG-2012}$

TS. NGUYỄN TẤT ĐẠT
(Nguyễn Chí Du)

**CHẾ ĐỘ TỔNG THỐNG
HỢP CHÚNG QUỐC HOA KỲ
VÀ SỰ HÌNH THÀNH
NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN MỸ**
(Sách tham khảo)

**NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2012**

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Năm 1776, bản *Tuyên ngôn độc lập* đã tuyên bố sự ly khai khỏi Anh của 13 bang thuộc địa Bắc Mỹ, trên cơ sở đó, những đại diện của vùng đất này đã lựa chọn cho mình một mô hình chính quyền mới - chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ ra đời. Từ đó đến nay, cùng với sự mở rộng về diện tích tự nhiên, sự gia tăng quy mô dân số, sự phát triển như vũ bão của nền kinh tế, quốc phòng..., mô hình chính quyền của Nhà nước Hoa Kỳ cũng thay đổi, phát triển mềm dẻo và linh hoạt nhằm thích ứng với từng giai đoạn phát triển của quốc gia này. Mặc dù vậy, sự phát triển của chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ không tách khỏi quy luật phát triển của nhà nước tư bản, đó là vẫn chứa đựng trong lòng nó những mâu thuẫn xã hội.

Nhằm giúp bạn đọc hiểu biết rõ hơn về mô hình chính quyền ở quốc gia này, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật giới thiệu cuốn sách *Chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ và sự hình thành nhà nước pháp quyền Mỹ*.

CHẾ ĐỘ TỔNG THỐNG HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ...

Nội dung cuốn sách phân tích quá trình hình thành, các giai đoạn phát triển và những đặc điểm nổi bật của chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ, đồng thời đi sâu phân tích nền tảng lý luận và thực tiễn của sự ra đời Nhà nước pháp quyền Mỹ, qua đó góp phần cung cấp những kinh nghiệm để tham khảo trong quá trình xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 11 năm 2012

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI GIỚI THIỆU

Tuy là quốc gia trẻ so với nhiều quốc gia có bề dày lịch sử như Anh, Pháp, Đức, Italia, Trung Quốc..., song Hoa Kỳ luôn thu hút được sự quan tâm tìm hiểu của nhiều quốc gia, nhiều nhà khoa học trên thế giới. Hoa Kỳ là nước lớn, giàu và mạnh hàng đầu thế giới, có trình độ phát triển cao về nhiều mặt, là trung tâm mà truyền thông quốc tế đưa tin hằng ngày. Hoa Kỳ cũng là một trong năm nước thường trực của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc có vai trò quan trọng trong việc giải quyết nhiều vấn đề quốc tế. Trong tác phẩm *Văn minh Hoa Kỳ*, tác giả Jean Pierre Fichou viết: "Trong vòng ba thế kỷ, đất nước này đã được gán vai trò là một mô hình mẫu hoặc là vật đối chứng cho toàn cầu, nó đã sáng tạo ra một chế độ độc đáo bằng cách dựng nên một quan niệm khác về cuộc sống". Hoa Kỳ còn là một trong những nước đứng

CHẾ ĐỘ TỔNG THỐNG HỢP CHÚNG QUỐC HOA KỲ...

hàng đầu thế giới về tiềm lực kinh tế với tổng thu nhập GDP bằng cả của Nhật Bản và Tây Âu cộng lại. Đặc biệt, Hoa Kỳ được đánh giá là nước tư bản phát triển nhất, kinh tế Hoa Kỳ được coi là đầu tàu của nền kinh tế thế giới.

Khi nghiên cứu về mô hình nhà nước cộng hòa tổng thống, không thể không tìm hiểu chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ. Tại sao vậy? Vì chế độ tổng thống Hoa Kỳ là mô hình xuất hiện đầu tiên của chính thể cộng hòa tổng thống, là nơi đầu tiên dạng cầm quyền này được thiết lập trên thế giới và cũng là lần đầu tiên trong lịch sử ở Hoa Kỳ, đồng thời là mô hình đặc trưng, tiêu biểu của chính thể cộng hòa tổng thống. Chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ cũng là mô hình áp dụng điển hình nhất học thuyết phân quyền trong tổ chức quyền lực nhà nước.

Hiện nay, Việt Nam đang xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, rất cần kinh nghiệm, lý luận và thực tiễn về xây dựng nhà nước pháp quyền của các nước trên thế giới. Chúng ta học tập với tinh thần cầu thị, tìm tòi và vận dụng những ưu điểm, hạt nhân hợp lý trong tổ chức và hoạt động của Chính phủ Hoa

LỜI GIỚI THIỆU

Kỳ vào hoàn cảnh Việt Nam để xây dựng nên Nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân. Khi nghiên cứu chế độ tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ, tác giả mong muốn làm phong phú thêm lý luận về nhà nước và pháp luật, đồng thời phân tích những điểm hợp lý và chưa hợp lý của mô hình này. Chúng ta có thể học hỏi được những kinh nghiệm của Nhà nước Hoa Kỳ ở giai đoạn đầu tiên khi bắt đầu xây dựng nhà nước pháp quyền, xây dựng một chính quyền mạnh và có hiệu quả.

Trong quan hệ đối ngoại, Đảng và Nhà nước ta nhất quán thực hiện chính sách: "Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thực hiện chính sách hòa bình, hữu nghị, mở rộng giao lưu và hợp tác với tất cả các nước trên thế giới, không phân biệt chế độ chính trị và xã hội, trên cơ sở tôn trọng độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của nhau, không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau, bình đẳng và các bên cùng có lợi" (Điều 14, Hiến pháp năm 1992), vì vậy, Việt Nam và Hoa Kỳ đã bình thường hóa quan hệ và ký Hiệp định thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ vào năm 2000. Việc tìm hiểu bộ máy nhà nước Hoa Kỳ cũng như pháp luật